

TRIBUNA ARDEALULUI

Dlui
Saztmár m.

653
Kerekes Dumitru, plugar
KISBÁNYA
up. Alsófernezeley

A magyarországi románok szócsove — Organ de afirmare al Românilor din Ungaria

Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redacția și administrația:
Kolozsvár - Cluj, Str. Deák Ferenc-utca 36. Telefon: 17-49

Clașa postali Nr. 5.

A murit Nicolae Titulescu

O telegramă laconică, ne aduce trista veste că, departe de țara căreia și-a închinat talentul neîntrecut și dragostea nețărmurită, s'a stins din viață NICOLAE TITULESCU. Cel mai strălucit reprezentant al diplomației românești din epoca postbelică. Oratorul cu renume mondial care ar fi putut să aducă încă multe și mari servicii neamului, a murit în vârstă de 58 de ani într-o cameră de hotel, din orașul Cannes, în Franța.

Profesorul de drept civil al Universității din București, autorul celei dintâi legi a contribuțiilor directe, ministrul României la Londra, delegatul permanent al țării sale la ședințele Societății Națiunilor, președintele acestui for internațional în două sesiuni consecutive și îndrumătorul politicii externe al României timp îndelungat a trăit în exil dela instaurarea dictaturii regale în România. Revenirea lui Nicolae Titulescu în fruntea ministerului de externe a fost reclamată de câte ori țara se afla la răspântii și când autoritatea acestui geniu al epocii contemporane, necontestată nici de cei mai înverșunați adversari, ar fi putut fi de mare folos. Dar soarta vitregă și ambiția unor oameni mici la suflet au împiedicat ca această uriașă personalitate, — a cărei faimă a trecut de mult peste hotare și a strălucit în marile foruri internaționale — să mai contribuie prin sfaturile sale înțelepte la îndrumarea neamului său.

Adversarii politici l-au acuzat că a fost „filofrancez“ și îndeosebi „filoenglez“. În realitate Nicolae Titulescu a fost un mare „filoromân“ în adevăratul înțeles al cuvântului. Faptul că ziarele de bulevard din Paris, când criticau atitudinea vre-unui ministru de externe al Franței, își permiteau ironia de a exclama: „Dar ce ne pasă de absența ministrului nostru de externe când adevăratul nostru ministru de externe este d. Nicolae Titulescu?“...nu l-au împiedicat să se opună pretențiilor exagerate britanice asupra strămtorilor atunci când a văzut că interesele țării sale pretind ca Marea Neagră să rămână, în primul rând, apă a statelor situate în jurul mării.

Așa cum a susținut la conferința dela Montreaux împreună cu delegatul sovietic dreptul Turciei de a păzi Dardanelele și Bosforul fiindcă așa au reclamat interesele țării sale, ar fi putut să susțină și cu alte ocazii interesele poporului său față de oricine. Dar soarta a vrut altcum și cei cari l-au iubit și stimat pe avocatul cauzei românești, varsă o lacrimă de durere păstrându-i memoria pentru totdeauna.

Moartea lui Nicolae Titulescu lasă regrete unanime și un goi mare nu numai în România, ci și în cadrele diplomației internaționale.

TRIBUNA ARDEALULUI

China a făcut propuneri de pace Japoniei?

— Ce conține proiectul de pace publicat de ziarul „Popolo din Roma“ —

ROMA 18. (MTI.) — Corespondentul din Extremul Orient al ziarului „Popolo di Roma“ anunță, că în cercurile ziaristice, s'a răspândit știră, că din Ciungking a sosit o ofertă de pace la Tokio. Propunerea de pace cuprinde următoarele:

1. China recunoaște interesele japoneze din Mancuria și din Nordul Chinei.

2. China aderă la acordul tripartit și la organizația chemată pentru promovarea prosperității economice din Asia Orientală și în fine

3. Japonia nu cere reparații și despăgubiri în numerar dela guvernul chinez.

Se crede, că aceste propuneri nu au fost făcute de Ciang-Kai-Shek, ci ele provin din Kuomintang.

Discursul președintelui Roosevelt înseamnă un amestec în treburile Europei

— Nici un ajutor american nu va folosi Angliei

ROMA, 19. (MTI). Ziarul „Giornale d'Italia“ susține că discursul președintelui Roosevelt n'a fost decât expresiunea lăudăroșiei provocatoare și a necunoștinței de cauză. Discursul înseamnă un amestec în treburile Europei față de care președintele Roosevelt își revendică rolul de arbitru fără a cunoaște interesele celor 180 milioane de europeni cari formează azi un singur bloc unit. Prin faptul, că președintele vorbește de accelerarea ajutoarelor destinate Angliei, a recunoscut de fapt, că Anglia a și pierdut războiul și numai ajutorul american este capabil să

mai însuflețească un timp oarecare pe englezi ca să reziste asaltului puterilor axei. Dar de acum înainte nici un sprijin nu mai poate fi de folos Angliei. Discursul în întregime este o provocare de războiu și este în contradicție eclatantă cu promisiunile electorale făcute de președintele Roosevelt.

În discursul său președintele Roosevelt a dat dovada, că a uitat complet principiul legii Monroe și a creat prin accentuarea amestecului în treburile europene antecedentele unui conflict care va cauza odată neajunsuri serioase Statelor-Unite.

America a dispus blocarea creanțelor maghiare

— O precizare făcută de agenția telegrafică maghiară —

BUDAPEST 18. — Din relatările agențiilor telegrafice străine și emisiunile posturilor de radio rezultă, că guvernul Statelor Unite a blocat creanțele ungurești deacolo, așa cum a procedat și cu alte 11 state din Europa. O relatare oficială formală n'a sosit încă, dar din știrile semi-oficiale se poate stabili, că guvernul american a blocat de fapt creanțele maghiare din Statele Unite. Blocarea se referă probabil la sumele disponibile pentru achitarea datorțiilor față de cetățenii americani. Aceste sume aparțin în realitate creditorilor din Statele Unite. Că în afară de aceste, ce sume au mai ajuns blocate, nu se știe. Băncile maghiare nu au plasat în America decât sumele necesare pentru acoperirea plăților și comenzilor trebuincioase în viața economică a țării. În orice caz guvernul maghiar se va îngriji ca interesele maghiare să fie apărate și în legătură cu blocarea.

În legătură cu blocarea creanțelor maghiare, unele organe de presă din America afirmă, că s'a recurs la aceasta măsură din cauza, că Ungaria se află „sub dominație germană“. Agenția telegrafică ungară MTI, în baza autorizației primite din locul competent, face următoarele precizări:

„Opinia publică maghiară constată nu pentru prima oară, că unele popoare dovedesc o complectă lipsă de orientare asupra stărilor de lucruri și asupra situației din Ungaria.

Această lipsă de orientare este de fapt surprizător. Orice om sănătos, care trăiește în Ungaria, poate constată, că Ungaria nu se află sub nici-o dominație străină, deci nici sub dominația germană. Ungaria trăiește în cadrele constituției mile-

nară viața unui stat independent și suveran și din partea germană nu s'a făcut nici-o încercare pentru stîrbierea independenței și suveranității maghiare. Intrucât s'ar găsi unii cari califică comunitatea de interese milenare existente între Ungaria și Germania drept „dominația germană“, aceștia dau dovada de o imixtiune incompetentă în suveranitatea Ungariei. Din toate aceste rezultă, că politica Ungariei după concepția americană ar trebui să aibă o orientare corespunzătoare atitudinii de totdeauna a Statelor Unite și deci dacă Ungaria are o altă directivă politică și menține o colaborare economică cu o putere neagreată de Statele Unite, atunci națiunea maghiară este privită — fără considerare la libera voință — drept potrivnică. Aceasta atitudine dovedește o judecată unilaterală.“

Parafarea acordului comercial italo-jugoslav

ROMA, 18. (MTI.). — Duminecă s'a semnat la Roma acordul comercial italo-jugoslav prin care s'a reglementat pe anul economic 1941-1942 schimbul de comerț între cele două țări.

Grecia desminte debarcarea trupelor engleze

VICHY, 18. (Havas). — Legația greacă anunță:

Legația regală a Greciei a fost autorizată să desminte știrile apărute în presa străină despre debarcarea forțelor britanice în Grecia. (MTI).

Tribuna Ardealului

Editor responsabil:
Prof. Dr. EMIL HAȚEGANU

Redactor responsabil:
GH. V. GIURGIU

ziar românesc ce apare pe teritoriul Ungariei. Este datoria fiecărui român ardelean să se aboneze, să citească și să răspândească ziarul nostru.

Costul abonamentului:

Abonamentele, publicațiunile și inserările se primesc la Administrația ziarului în Deák Ferenc-u. 36. Pentru țărani 15 pengő anual, 8 pengő pe jumătate de an, 4 pengő pe 1/4 de an și 1.50 pengő pe lună. Pentru preoți, învățători și funcționari, 25 pengő pe an, 13 pengő pe 1/2 an, 7 pengő pe 1/4 de an și 2.25 pengő lunar.

Abonamentul general 30 pengő anual.

Pentru bănci, instituții și abonamentele de sprijin 50 pengő anual. Abonamentele în străinătate 40 P.

Tribuna Ardealului

Abonamentele, publicațiunile și inserările se primesc la Administrația ziarului în Deák Ferenc-u. 36.

— CONFERINȚA. Sub auspiciile Centrului de Studii Franceze d. Gachot va face Joi 20 Martie, la orele 18 la Universitate o conferință asupra lui Marcel Proust.

SPECTACOLE:

TEATRU:

„Brigadierul (generalul) Ocskay“.

CINEMATOGRAFE:

RIO: „Căpitanul căzătorilor“.
EGYETEM: „Clopotele amuțite“.
EGYETEM: „Clopotele amuțite“.
RIO: „Căpitanul cazacilor“.
URANIA: Portmoneul roșu.

Scrisoarea unui țăran*)

Domnule Director,

Dacă d-voastră purtați de grija noastră a țăranilor atât de mult, atunci nice noi nu trebuie să dăm uitării și să lăsăm nerecunoscută această binefacere atât de binefacătoare, căci pentru ca o floare să înflorească are nevoie de lumină, de lumină binefacătoare a soarelui; tot așa și noi suntem asemenea florilor care avem neapărată nevoie de lumină.

Suntem o comună dela munte nu prea bogată, cu aer curat, dar foarte rece, ceea ce face ca pământul de aici să fie necultivat, căci nu se face nimica afară doar de ceva cartofi. Ocupația noastră este alta, creșterea vitelor; suntem ciobani dela munte, crescuiți lângă turma de oi, crescuiți lângă rădăcina bradului, care înpodobește munții noștri și dela tulpina cărora izvoarăsc pârâiele cu apă rece și curată cristalină, dar cu toate acestea să nu-și închipue cineva că dacă stăm lângă oi, cartea, școala, am lăsat-o la o parte, nu. Aceasta este o datorie sfântă. Nu închidem ușa, nu vrem să stăm la umbră, avem nevoie de lumină și primim cu drag pe acei ce înprăștie această lumină.

Mulțumirile celea mai mari trebuie să le aducem în primul rând dlui profesor Hațeganu care au pornit la drum cu Tribuna Ardealului și cu cuvintele rostite de el cu atâta însufletire. Primul gând a lui au fost îndreptat spre țărani, spre țărâni-mea noastră.

*) O reproducem cu ortografia originală.

Cuvinte mici cu înțeles mare

Am citit într-o carte următoarele: Un om credincios și cu frica lui Dumnezeu a fost întrebat odată de un altul, cum se face că în vârtoarea tuturor necazurilor nu se turbură, ci își păstrează umbrelul măsurat și fața senină.

„Ei bine, răspunse omul: să știți că eu totdeauna sunt cu cea mai mare băgare de seamă la ochii mei, îi supraveghez cu asprime, pentru că tot răul din lume ca și binele pătrunde în inimă prin porțile vânturilor. De aceea, în toate diminețile, înainte de a pleca la afaceri fac următoarele trei lucruri:

1. Întâi privesc spre cer și-mi aduc aminte că acolo sus am cea mai importantă afacere și spre cer îmi îndrept toate silințele mele.

2. Al doilea lucru pe care îl împlinesc este că îmi plec privirile spre pământ și mă gândesc ce puțin loc îmi trebuie pentru mormânt.

Mama este leagănul omenirii.

Ea, este icoana cea mai scumpă, cea mai credincioasă, ce o păstrăm în suflet.

Pentru fiecare „mama“ este un tezaur de neprețuit.

Fiecare „mamă“, nu trăește pentru altceva pe lume, decât, pentru a crește, a educa pe copii și a se bucura de fericirea lor.

Mama, nu este a ei. Ea, este a copiilor și a copiilor a neamului din care face parte.

Vieța ei, e viața copiilor.

Bucuria copiilor este bucuria ei, iar durerea copiilor este durerea ei.

Dragostea mamei față de copii este o dragoste nemărginită. Ea merge până la jertfa de sine.

Pentru a evidenția puțin această dragoste nemărginită, citez o prea frumoasă, educativă și duioasă poezie a lui Al. Depărățeanu:

„Erau trei sărmani: doi copii și o mamă,
Și pâine?! Un singur codru într-o maramă.
Mama-l frânse'n două și-l dete pe rând
La fieștecare câte-o părticea.

„Mamă!“ — atunci copiii ziseră plângând:
„Ție ce-ți rămâne?“ — „Voi!“ — răspunse ea.

Oare de câte ori inima mamei nu sângerează, mai ales când copiii sunt neascultători, au apucat pe căi greșite, sau au căzut în necazuri?!
De câte ori, ochii mamelor nu s'au umplut de lacrimi pentru copii, pentru noi.

Inima de mamă este foarte simțitoare. Ea sângerează foarte ușor.
Ochii se umezesc repede. E de ajuns un

Apoi aducem sincerele noastre mulțumiri și la acei care v'ăți grupat în jurul d-lui profesor spre a-l ajuta ca să înprăștie lumina, sfaturile bune care le cetim în Tribuna.

Dumniavoastră sunteți departe dar când cetim rândurile d-voastră vă simțim aproape, vă simțim în mijlocul nostru, înprăștind cuvinte de înbărbătare și cu ochi îndreptați spre turina noastră spre plaiurile noastre și spre tot, ceea ce face ca inima noastră se tresalte de bucurie, cuvintele d-voastră sunt cetite azi de mii și mii de țărani de prin satele noastre. De aceea vreau să îndemn și am îndemnat pe fie care dintră noi să aboneze Tribuna Ardealului să nu se lipsească de această comoară, de această bogăție a sufletului și trupului nostru obosit, a sufletului îngândurat de povara vremurilor care a venit peste toată lumea. Cetind Tribuna ne ușurăm, uităm totul cu-i trebuie mângăiere, cine are nevoie de încurajare, nare de cât să se prindă tovarăș cu Tribuna, tovarăș sigur va avea și gândurile negre își va alunga.

Inchei această scrisoare care vă rog să o primiți și să nu vă supărați de tot ceea ce am scris căci am scris așa după cum un țăran înțelege să mulțamească celor care i sunt făcători de bine.

Și vă zicem din suflet spor la muncă și Dumnezeu să vă ajute să vă puteți duce și pe mai departe gândurile frumoase, pornite din inimi nobile, din inimi românești curate. Al d-voastră abonat la Tribuna

VASILE TRUȚA

3. În sfârșit al treilea lucru pe care îl fac este că privesc împrejur de mine și mă gândesc la oamenii care au de suferit și mai rău decât mine.

În chipul acesta mă împac și cu Dumnezeu și cu lumea. Sarcina suferințelor nu o port singur ci în tovarășie.

A N T E U

Grecii aveau o legendă despre un uriaș cu numele Anteu, pe care nimeni nu-l putea birui, pentru că Anteu avea un dar: În decursul luptei, de câte ori atingea pământul căpăta puteri nouă și așa biruia pe cei ce se măsurau cu el.

Și noi suntem într-o crâncenă luptă cu ispitele și patimile acestei lumi. Ca oarecând lui Anteu ni s'a dat și nouă un dar. Ori de câte ori atingem cerul primim puteri nouă și cu ele biruim pe vrăjmași. Ia: rugăciunea este cea cu care puțem atinge Cerul. De aceea a spus Iisus: Rugați-vă neîncetat.

Preot FL. MUREȘANU

ȘTIRI

— ABONAȚII noștri sunt rugați să binevoiască a indica pe scrișorii sau mandatul poștal numărul de pe adresa cu care primesc ziarul.

— Biroul advocațional dr. CUREU IOAN, funcționează și pe mai departe în Dés-Dej, Nagyányai-u. 12.

— Biroul advocațional dr. IOAN PRODAN funcționează și pe mai departe în Dés-Dej, Fötér 22, în localul Szamosvölgyi Román Bank.

— Biroul advocațional dr. AUGUSTIN RUSU a fost preluat de dl. dr. AUREL SOCOL, Kossuth Lajos-ucca 26, etaj I, unde onorata clientelă este rugată pe această cale a se adresa, pentru cauzele predate dlui dr. Augustin Rusu.

— Biroul advocațional dr. POP VALER funcționează și pe mai departe în Dés-Dej, Str. Czako Zsigmond 9. sz.

— Biroul advocațional dr. BODEA AUGUSTIN, funcționează și pe mai departe în Dés-Dej, Rév-u. 6.

Mica Publicitate

VÂND sau schimb cu București, Brașov, casă cu 16 camere. Adresa la ziar. 221

BĂIAT cu șase clase primare caută post. Adresa la ziar. 219

„CUM câștig la loterie?“ Aceasta o puteți afla dela Astrologul „Cornelius“, Kolozvár-Cluj, Vár-u. 6, care vă calculează zilele, numerele și timpurile norocoase pentru loterie. Onorar 1 pengő. Trimiteți data nașterii. 220

CAUT calfă de pantofar român. Adresa la ziar.

DE INCHIRIAT cameră, bucătărie, spea, cu apă înăuntru. Katona József-u. 27 (Ep. Popea) colț cu str. Vulcan.

SCHIMB locuri de casă din București, valoarea 400 mii lei. Adresa Szabó, Km Géza-u. 1) (fost Gojdu). 216

DULGHER de construcții (lemnar) român angajează și primește orice lucrări în branșa construcției, reparații de orice natură. Adresa la ziar, sub „specialist calificat“.

IBFTIN și bine lucrează croitor român. Str. Bazabás Miklós (fost Corotan) Nr. 1. Primește pentru confecționare costume pentru dame și domni.

INSTALATOR de apeduct, român, meseria de specialitate, face instalații, reparații cu prețuri reduse. Adresa la ziar sub „confidențial“.

MAMA

„Cu mână albă de domniță
Sau aspră mână muncitoare,
Purtând o floare la costiță
Or diademă lucitoare,

De legeni leagăn de mătasă

Or biata albă săracă,

O, mamă, inima-mi duioasă

În sfinte raze te îmbracă!

Ești tu, mereu, aceeași mamă;

Un zâmbet cald în suferință

O fluturare de năframă

La 'ntâiul ceas de biruință.

Și de-ai rămas la fărâ, uitată

Și singură de-acel 'nainte,

Nu pentru tine plângi deodată,

În rugăciunea ta fierbinte.

Durere, grijă, se destramă

Când ne reverși o mângăiere.

Ești Joia Pațimilor, mamă,

Și sfânta zi de Înviere.

Tu care luminezi pustiu!

Și pentru noi oprești furtuna

Ți-au răstignit odată fiul:

Tu ești jertfă'n todeauna

Măreață, sfântă, fără teamă

E jertfa ta fără de răsplătă.

Pământul dă, dar cere, mamă,

Tu dai și nu ceri niciodată!

O, pentru toși care te cheamă,

Te plâng, te cer sau te visează,

Fii binecuvântată, mamă!

O, mamă, binecuvântează!

Ea crește pe viteji și oamenii de caracter. Ea naște eroi.

Deci, ea are în mână viitorul unui neam Mamelor!

Nu lăsați copiii în voia soartei.

Țineți-i lângă voi. Lângă inima voastră.

Creșteți-i în frica lui Dumnezeu și în învățăturile bisericei noastre.

Învățați-i de mici să cunoască binele și răul.

Binele, să-l iubească și să-l urmeze, iar răul să-l urască și să se depărteze de el.

Păstrați-le un suflet curat și o inimă caldă.

Inima să v'o dăruiască vouă, sufletul lui Dumnezeu.

ION BUTNARIU

Tipografia Națională

Kolozsvár--Cluj

Strada Deák Ferenc-utca 36.
Telefon: 17-49.

Orice comenzi de imprimare: cărți, reviste, etc. cu prețuri convenabile

Cronica externă

Situația din Balcani și Dardanelele

— Socotelile britanice greșite. Dardanelele. Lupta diplomatică pentru strâmători. Fortificațiile de pe Dardanele. Napoleon, Sultan și Vidiz. Cheia navigației Sud-Estului european și Rusia Sovietică —

— Două discursuri —

La conferința presei săptămânale dela Berlin purtătorul de cuvânt al guvernului german a răspuns la întrebarea unui gazetar, că în capitala Reichului ar fi sosit informațiuni despre debarcări de trupe britanice în Grecia de Sud. Aceasta informație însă n'a fost confirmată.

Păreră cercurilor diplomatice dela Berlin e, că atunci, când aci se

va confirma știrea unor astfel de debarcări în Sudul Balcanilor, în același timp va începe clarificarea militară a situației din acest sector. Germanii sunt gata să răspundă oricărei tentative britanice.

La Belgrad însă persistă convingerea, că informația despre debarcările engleze nu e decât o știre falsă și deci nu există motive imediate pentru precipitarea evenimentelor.

lor. La Lausanne s'au dat garanții pentru trecerea liberă prin Dardanele sub controlul unei comisii internaționale a strâmătorilor, dar Republica lui Atatürk a obținut convenția dela Montreux din 1936, care a redat Turciei suveranitatea deplină asupra strâmătorilor, care a început cele mai moderne lucrări de fortificații dealungul Dardanelelor.

FORTIFICAȚIILE DARDANELELOR

Sistemul de fortificații — începând dela intrarea dinspre marea Egee, la vârful sudvestic a peninsulei Galipoli, la Seddil-Bahr, iar pe coasta asiatică la Cum-Calessi. Un sistem de fortificații cu etaje începe aci,

Aspectele situației din Balcani

Pentru a clarifica cititorilor noștri problema balcanică, vom examina diferitele ei aspecte.

Prin intrarea trupelor germane în Bulgaria, situația n'a fost decât parțial clarificată. Acțiunea axei, atât în Grecia, cât și în Bulgaria, e motivată cu prevenirea unei intervenții britanice în Balcani. Aci se decide asupra unei mize extrem de importante; e vorba de dominația mediteranei Orientale.

Tactica celor două puteri adverse e

deosebită, axa ar dori probabil nimicirea forțelor britanice din aceasta regiune, înaintând spre Mossul, barând canalul de Suez și deschizându-și drumul spre Indii. În schimb Marea Britanie ar dori impunerea unui al doilea front, care să atragă cât mai mari forțe de pe teatrul principal al războiului, care se află pe coastele canalului Mânecii. Și făcând — dacă se poate — o mare acțiune de impresurare, impunând Germaniei lupta pe două fronturi.

Socoteli britanice greșite

Socotelile engleze nu s'au potrivit înlocmai, deoarece, după cum am văzut, Bulgaria a aderat la axă, Jugoslavia păstrează o binevoitoare neutralitate față de axă, iar Turcia se decide prea greu, înainte ca ea să fie atacată în mod direct.

O luptă diplomatică înverșunată se

dă acum în capitalele, cari nu s'au hotărât încă definitiv. Berlinul asigură Ankara, că nu are intențiuni agresive față de granițele otomane, în timp ce propaganda britanică afirmă, că germanii se pregătesc să atace prin Turcia posesiunile din Orientul Apropiat ale Mării Britanii și Egiptul.

Dardanelele

Se știe, că Turcia a adus la cunoștința puterilor interesate, că a pus sub control sever Dardanelele și strâmtoarea Bosforului, neadmițând trecerea vapoarelor streine prin aceste strâmători, decât în baza unei autorizații speciale.

Dardanelele constituie a patra dintre cele mai importante strâmători europene, pe lângă Gibraltar, Suez și Kattegat. După controlarea hârțiilor de bord și a mărfurilor transportate, vapoarele streine vor trece porțile Dardanelelor sub călăuzirea unui pilot.

Dardanelele motiv de rivalitate

Dispozițiile guvernului turc au atras atenția lumii asupra acestei porți, care este așezată între marea Neagră și Mediterană și care în decursul istoriei a constituit de atâtea ori un punct foarte delicat între marile puteri rivale.

Strâmtoarea se numea în timpurile antice Helespontus și lega Marea Egee cu Marea Marmorei. Lungimea

strâmătorii e de 65 km., iar lărgimea de 1.3 până la 7 km. Adâncimea cea mai pronunțată a mării aci e de numai 105 m. Pe aceasta cale a atacat pe greci Xerxes. Pe aci au trecut armatele lui Alexandru Machedon și Cruciatele.

Dardanelele în anul 1356 au trecut în posesiune otomană, iar fortificarea lor a început din anul 1462.

Lupta diplomatică pentru Dardanele

Lupta diplomatică pentru aceasta strâmtoare durează de veacuri, dar importanța Dardanelelor a crescut mai ales la începutul secolului trecut, când rușii au depus eforturi uriașe pentru a-și asigura libera trecere pe aceasta cale. La pacea din 1856 dela Paris, marea Neagră a fost neutralizată, iar Dardanelele închise în fața oricăror vase de război. Aceste hotărâri au fost suspendate în 1871, dar în 1878 congresul dela Berlin le-a reînviat.

În cursul primăverii din 1915 al războiului mondial aliații au încercat să ocupe Dardanelele. Au și debarcat trupe pe partea sudvestică a Peninsulei Galipoli. În I-a, a II-a și a III-a bătălie dela Crithia, au încercat să străpungă

liniile fortificate ale turcilor, iar în toamna aceluiași an au încercat să le atace și dinspre Nord. Dar toate încercările antantei au dat greș, iar Lordul Kitchener s'a văzut obligat în Ianuarie 1916 să renunțe și la pozițiile câștigate. În timp de 8 luni el a pierdut aci 210 mii de oameni.

În armistițiul încheiat în 1918 Turcia a renunțat la dreptul ei de control asupra Dardanelelor. La sfârșitul războiului mondial aliații au ocupat punctele cele mai importante, inclusiv Constantinopolul. Dar trupele victorioase ale lui Ismet pașa, actualul președinte al Turciei, au impus modificarea tratatelor din 1923 dela Sèvres și Dardanelele au trecut din nou în posesia turci-

pământ necontrolată. Fortificațiile de pe cele două coaste a strâmătorilor se completează în sistemul lor de pază.

La capul peninsulei Chepes-Burun se află puternicul fort din Asia Mică: Ceanacale, iar pe coasta europeană Kilid-Bahr. Lărgimea strâmătorii aci e de numai 1.3 km. Sunt două forturi uriașe și inexpugnabile, care se privesc față în față ca doi lei gata de săritură. Mai spre Nord-Est, pe coasta Asiei mici, urmează fortul Nagara. Aci se spune, că Xerxes ar fi construit un pod peste care au trecut armatele sale.

NAPOLEON, SULTAN ȘI VIDIZ

Cel mai puternic fort la eșirea de Est e Galipoli, oraș cu 15 mii locuitori, centru comercial și paznic al trecătoarei dinspre Marea Marmorei. Sistemul fortificațiilor dela Galipoli se completează prin trei forturi puternice, cari taie în două peninsula Galipoli, construite de o sută de ani de turci cari au continuat să le perfecționeze. Cele trei forturi numite: Napoleon, Sultan și Vidiz apără cu hotărâre peninsula de un atac, care ar veni dinspre Europa și de atacul, care ar fi îndreptat împotriva Constantinopolului de trupe, cari ar fi reușit să debarce pe peninsula. Fortificațiile se întind dela Golful Saros până pe coastele Marmorei și ele constituie mândria armatei otomane.

CHEIA NAVIGAȚIEI SUD-ESTULUI EUROPEI ȘI A RUSIEI

Navigația României și a Bulgariei, iar a Turciei și a Rusiei Sovietice în mare parte se face prin strâmătorile Dardanelelor. Dacă Turcia le închide, toată Europa sudestică și Sudul URSS-ului sunt tăiate de oceane. — URSS nu poate fi deci indiferentă de soarta Dardanelelor.

Trupele germane din Bulgaria nu se află actualmente decât la cca. 100 km., în linie dreaptă de Dardanele. Dar în strâmători în clipa de față e liniște. Cât va dura ea? Ne va arăta viitorul apropiat.

DOUĂ DISCURSURI

La ordinea zilei: două discursuri:

Primul ținut de Führer la Zeug-Haus din Berlin, cu prilejul comemorării eroilor, iar celălalt a fost ținut de Roosevelt la Radio-Washington.

D. Hitler a declarat, că armata germană va fi demnă de eroii săi căzuți pentru patrie, învingând pe inamic. După ce dsa a subliniat, că armata germană de azi înainte va lua asupra sa greul războiului, care a apăsas asupra Italiei în tot timpul iernii și nici o putere și nici un ajutor nu va putea împiedeca prăbușirea Angliei.

D. Roosevelt a fost foarte optimist în discursul său, declarând, că USA s'a angajat să ajute Anglia pentru a salva democrația.

America va furniza alimente în Franța neocupată

WASHINGTON, 18. (DNB). — D. Hays ambasadorul Franței la Washington a avut Luni o îndelungată consfătuire cu președintele Roosevelt. După terminarea consfătuirii ambasadorul a declarat ziaristilor că s'au făcut pregătirile necesare pentru transportarea alimentelor în Franța neocupată. Societatea de Cruce Roșie își va începe în curând activitatea în această privință.

Franța este gata a se supune la orice control, atât la sosire, cât și la distribuirea alimentelor sosite din America. (MTI).

asemănător liniei Maginot, cu tunuri puternice, cu gurile lor spre mare. Celebrul far dela Seddil-Bahr (Fort pe coasta mării), în timpuri de pace își trimite lumina până la 20 de mîle, arătând în timpul nopții drumul navelor rătăcite. Dar în timp de război farul își stinge luminile, iar vasul care se apropie, nu va înfrunta decât teribilele baraje de mine presărate pe aceste ape.

Intrând în strâmtoare spre Nord, se vede o regiune pustie de dealuri de 200 m., în care s'au construit noi fortificații până la Eschi-Hissarlik. Coasta asiatică e în schimb păduroasă, dar forturile și aci se succed și focul lor nu lasă nici-o sfâșie de

Sute de avioane germane au atacat portul și orașul Bristol

NEW-YORK, 18. (DNB). — Agenția „United Press” anunță, că Luni noaptea orașul Bristol a suferit cel mai grav atac aerian de sute de avioane germane. Avioanele germane au sburat ceasuri întregi asupra orașului împărștind moarte și di-

strugere asupra portului și cartierelor industriale. În urma bombardării au izbucnit numeroase incendii de mare proporții. Un mare palat din oraș a fost incendiat, un garaj de autobuse a fost lovit de numeroase bombe și tipografia unui ziar a suferit avarii grave. (MTI).

Conferințele Agru-lui și ale Reun. „Sf. Maria“

Duminecă, 23 Martie, a. e., în biserica catedrală „Schimbarea la față“ (str. Deak Ferenc), la ora 5 și jumătate seara, se va ține conferință religioasă despre: „Chipul lui Isus“.

Va conferența părintele Gavril Iagăr, profesor la Academia de teologie din localitate.

Intrarea este liberă.

† Alexandru Gera,

canonic onorar și vicar episcopesc a trecut din viață Luni, 16 Martie c.

Prohodul se va face Joi la ora 3 după masă în Biserica Catedrală Română-Unită de către Episcopul dr. Iuliu Hossu și un sobor de preoți.

Canonicul Gera a terminat viața aceasta în vârstă de 82 de ani, după o frumoasă activitate preotească de 60 ani întâi în comuna Makó-Macáu, apoi 32 ani în Beiuș ca Recor al Internatului de fete și director al domeniului Episcopesc, iar din 1925—1940 ca vicar în Nagykaroly-Carei.

Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Azi sosește răspunsul președintelui Inonu la Berlin

BELGRAD, 19. (Bp. Tud.). — Ziarul „Vece“ anunță din Belgrad că sosirea curierului președintelui republicii turce este așteptată pentru ziua de Marți. Cercurile berlineze cred că răspunsul președintelui Inonu la mesajul lui Hitler va fi favorabil.

Avioanele engleze au atacat cartierele locuite din litoralul Germaniei de Nord

BERLIN, 18. (DNB.) În noaptea de 17 spre 18 Martie unitățile mai mici ale forțelor aeriene engleze au făcut o incursiune asupra litoralului Germaniei de Nord. Avioanele engleze au aruncat bombe incendiare și explozibile în mai multe locuri asupra cartierelor locuite. Atacul aerian s'a soldat cu numeroși morți civili. (MTI).

Ofensiva italiană este în plină desfășurare pe frontul italo-grec

LONDRA 18. (Reuter.) — Trupele italiene au pornit în zorii zilei de Luni un atac vehement împotriva trupelor grecești pe sectorul de Nord al frontului din Albania. Deasemenea s'au dat atacuri violente pe sectorul central din jurul orașului Tepelini. Lupte vehemente au continuat seara târziu. Forțele aeriene s'au amestecat în mod activ în lupte. (MTI).

Scufundarea unui vas englez

BERLIN, 18. (DNB.) — Avioanele germane de luptă au atacat în cursul zilei de Luni în apropiere de New-Castle un vas comercial englez înarmat. Vasul cu o deplasare de 4000 de tone a fost grav avariat de bombele aruncate, iar observatorii avioanelor germane au văzut că se scufundă. (MTI).

Spre perfectuarea acordului germano-jugoslav

BELGRAD 18. — Conversațiile germano-jugoslave continuă fără întreruperi. Scopul acestor conversații este redactarea acordului despre care cercurile internaționale vorbesc de câteva zile.

Din ogorul „Agru“-lui

În cadrul slujbelor liturgice de seară, Agrul, cu secția Reuniunea „Sf. Maria“ a femeilor române unite, și-a inaugurat seria conferințelor religioase, în biserica catedrală „Schimbarea la față“, Duminecă, 16 III. a. e., ora 6.

A vorbit dl. Prof. Aurel Coza, f. inspector, secretarul general al Agrului, despre: Isus Hristos și Familia“.

ASISTENȚA

Au luat parte la conferință: Excelența Sa Episcopul dr. Iuliu Hossu, cu întreg clerul central: canonicii, profesorii de teologie, preoții din serviciile centrale și toți studenții în Teologie.

Lumea mireană a fost reprezentată: prin: dl. Consul E. Comănescu, locțiitorul Consulului General; dl. Consilier dr. Titus Spornic, și alți funcționari superiori dela consulatul general regal al României.

Dl. Prof. Emil Hațieganu, f. ministru, dl. av. Tămaș, dl. av. Juga, dl. I. Banciu, dl. dr. Pop, dl. dr. Liviu Telia, dl. Cornea, prof. Pop, dl. dr. P. Rebreanu etc. Maicele dela „Sf. Tereza“ cu elevele. Pe lângă comitetul Agrului și al Reuniunii „Sf. Maria“ a luat parte un numeros public, încât biserica a devenit neîncăpătoare.

Distinsul conferențiar a dezvoltat tema despre „Isus și Familie“ în chip logic, clar și pregnant. Iată ideile-principii ale conferinței.

Inspirat în Scriptură și'n doctrina Bisericii despre căsătorie, arată cum acest legământ natural, derivând din legile de conservare a firii omenești, este sfințit de Mântuitorul Isus Hristos, iar indisolubilitatea provenită din natura și rostul legământului este confirmată și sancționată, prin acele cuvinte: „Ceeace Dumnezeu a împreunat, omul să nu despartă.“

Piedecile care sunt în calea realizării scopului sfânt al căsătoriei, provin din cei doi înși contractanți. Egoismul distructiv, și deoparte și de alta, întuneacă rostul și distruge „celula vieții sociale, care este familia.“

Adunarea Reuniunii „Sf. Maria“

— Alegerea noului comitet —

KOLOZSVAR-CLUJ. 18. — Reuniunea Sfânta Maria a femeilor Române-Unită din localitate a ținut zilele acestea o ședință sub președinția Reverendisimului d. dr. Virgil Băliban.

Prin numărul frumos al membrilor prezente s'a dovedit un viu interes de a activa cu aceiași râvnă ca în trecut pentru promovarea vieții evlavioase și în special pentru a alina suferințele fraților noștri mai mici ajunși în necazuri.

Reverendisimul protopop deschide ședința rostind un cuvânt cald și însuflețit și salutând asistența adunată, invită Doamnele să completeze comitetul, alegând în locul Doamnelor plecate membre noi.

Sunt alese prin aclamație ca prezidentă dna Olivia colonel Telia, vice-prezidentă dnele: Maria dr. Erdelyi și Elena dr. Tolciu. Secretar general dr. Liviu Telia și secretară de ședință Silvia Sângeorzana.

Doamna prezidentă, mulțumind de încredințarea ce i se face, printr'o cuvântare simțită își exprimă mângâierea ce o simte, având din nou ocazia de a se strădui la promovarea vieții în popor, aducând bucurie și mângâiere sufletelor lipsite de aceasta.

Protopopul, la avizul autorităților civile locale, face o expunere amănunțită asupra acțiunii socialcaritative „Magyar norma“. S'a discutat modalitatea de încadrare, în ce privește ajutorarea sârcilor, ca și Reuniunea „Sf. Maria“ să se atașeze acestei mari acțiuni ordonanțată prin lege în întreaga țară, căci conform legilor în vigoare, prin acțiunea „Magyar norma“, se face ajutarea tuturor sârcilor, bătrânilor și bolnavilor, indiferent de naționalitate, așa că în

Pentru remedierea acestui esențial defect, autorul, inspirat de învățătura Bisericii, propune: iubirea, fidelitatea, spiritul de jertfă, de concesiuni reciproc, solidaritate.

Căci, dacă sfințenia căsătoriei este atacată, dacă fidelitatea, castitatea conjugală nu se onorează, familia nu se mai poate numi creștină, după modelul „Sfintei Familii“, și în loc să fie ceea ce trebuie să fie, adică: școala moralei, pepiniera societății, devine cel mai primejdios focular de infecție morală, de prăbușire individuală și socială.

Tăria societății, morala în viața publică, conservarea neamului, toate aceste, atârna dela factorii contractanți și întemeietori de familie.

Dușmanii Bisericii, ai Neamului, totdeauna caută să distrugă cetatea socială în stâlpii care o susțin, de aici apoi, feluritele atacuri, pe toate căile invenției omenești, în contra familiei. Literatura distructivă, s'a năzuit să impună tineretului din pragul căsătoriei, concepții care se abat esențial dela rosturile adevărate ale familiei: nu misiunea înaltă de a colabora cu Creatorul la conservarea Neamului omenească, după principiile Evangheliei, și nici spiritul de jertfă, mare, cerută de această înaltă misiune, trebuie să călăuzească sufletul candidatului sau al candidatei la căsătorie, ci interesul material, vremelnice, meschin. Din pricina că, această propagandă a reușit, noi trebuie să asistăm la spectacolele triste ale ruinei sociale.

Conferențiarul se îndreaptă către tineri, dându-le sfaturi potrivite, în acest sens, insistând asupra necesității credinței, iubirii și spiritului de muncă ce trebuie să anime soții între ei, făcându-se astfel pildă vie pentru copiii lor.

De încheiere, imploră asupra căsătoriilor creștine, Binecuvântarea Dumnezeiască.

Publicul îi exprimă, pe această cale, mulțumirile vii, împreunate cu laudă, Domnului Prof. Coza, pentru instructivă conferință cât și admirația pentru tăria credinței sale.

KRITICUS

Aviația engleză a bombardat un castel istoric din Berlin

— Alegerea noului comitet —

BERLIN, 18. (DNB.) — Avioane britanice au aruncat noaptea treută bombe explozibile și incendiare asupra unui castel situat la Nord-Vest de orașul Antwerpen. Castelul care a fost declarat de mult ca un monument istoric a fost grav avariat. Numeroși civili și-au pierdut viața. (MTI).

forma aceasta și Reuniunea „Sf. Maria“ își poate ajunge mai ușor scopul său în activitatea pe teren caritativ, căci prin aceasta cerșetoria este interzisă.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Adunarea a aprobat acestea.

Parlamentul maghiar își reîncepe lucrările

BUDAPEST 18. — Buletinul „Budapesti Értésítő“ anunță: După o pauză de aproape trei săptămâni. Camera deputaților se va întruni Joi la ora 12. Cu aceasta ocazie se va hotărî asupra activității din viitor. Ședința va fi foarte scurtă. Se va depune raportul comisiei de imunitate în cauza deputatului Wirth și vor mai fi depuse câteva proiecte de lege. Joi seara va avea loc în localul clubului partidului „MÉP“ o ședință, la care va rosti probabil primul ministru un discurs. — Vineri va ține o ședință senatul, ocupându-se de mai multe proiecte dezbătute de camera deputaților.

RADIO

Miercuri, 19 Martie 1941

Budapest I.

6.40: Ora dimineții, gimnastică. — 7: Radio-jurnal, discuri. — 10: Radio-jurnal. — 10.20: Lectură. — 12: Mersul vremii. — 12.10: Discuri. — 12.40: Radio-jurnal. — 13.20: Ora. — 13.30: Muzică de lăutar. — 14.30: Radio-jurnal. — 14.45: Programul posturilor de radio. — 15: Știri economice. — 15.20: Martzy Johanna, vioară. Pongrácz István pian. — 16.45: Ora, radio-jurnal în limba maghiară, slovacă și rutenă. — 17.15: Orchestra postului de radio. — 18: „Răsboiul în deșert“. — 18.30: Cântece. — 19: Radio-jurnal în l. maghiară, germană și română. — 19.20: Kemény Akos pian. — 20: Orchestra Operei. — 20.55: Cronica externă. — 21.40: Radio-jurnal. — 22: Muzică de lăutar. — 23: Radio-jurnal în l. germană, italiană, engleză și franceză. — 23.25: Discuri. — 24: Radio-jurnal.

București

5.45: Ora dimineții. Concert de dimineață discuri. Radio-jurnal I. Continuarea concertului. — 11.30: Uverturi, discuri. — 12.15: Radio-jurnal II. — 12.30: Taraful Ion Matache. — 12.50: Serviciul de știri germane. — 13: Continuarea concertului Ion Matache. — 13.10: Radio-jurnal III. — 13.30: Ansamblul Alhambra. — 14: Radio-jurnal IV, jurnal cultural. — 14.15: Muzică de dans, discuri. — 17: Ora, concert religios pentru postul mare, corul „Domnița Bălașa“. 17.30: Muzică instrumentală și corală religioasă, discuri. — 18: Literatura noastră, lectură. — 18.15: Concert de vioară, Al. Theodorescu acomp. de P. Jelescu. — 18.50: Serviciul de știri germane. — 19: Radio-jurnal V. — 19.20: Concert de pian, dna Silvia Șerbescu. — 19.45: D. profesor dr. Tomescu, Ministru Sănătății și Ocrotirilor Sociale. — 20: Ora Germaniei. — 21: Radio-jurnal VI, sport. — 21.20: Muzică instrumentală, discuri. — 21.30: Jurnal pentru străinătate în limba greacă. — 21.30: Coruri, discuri. — 21.50: Muzică variată ușoară, discuri. — 22.15: Jurnal pentru străinătate în limbile germană și italiană. — 22.30: Bax și Gershwin, discuri. — 23: Jurnal pentru străinătate în l. franceză și engleză. — 24.15: Muzică variată ușoară, discuri.

A apărut Nr. 1

din Biblioteca „Tribuna Ardealului“

DE PE MUREȘ ȘI CÂMPIE

HORE ȘI CHIUITURI

Se găsește la toți depozitarii ziarului „Tribuna Ardealului“

Prețul 30 filleri